

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 5 2021

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDE I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.....	2
Processrätt.....	2
Advokat kunde inte överklaga samfundets beslut om avslag på dispens att bedriva advokatverksamhet i fler än ett bolag	2
Offentlig upphandling	4
Umeå universitet hade inte talerätt mot Socialstyrelsen i upphandlingsärende ...	4
Fri rörlighet.....	4
Fråga om en EU-medborgare på grund av särskilda skäl får byta efternamn till ett nybildat namn som godkänts i ett annat EU-land	4
EU-DOMSTOLEN.....	6
Avgöranden rörande Sverige	6
Förslag till avgöranden rörande Sverige	6
Institutionell rätt och allmänna principer	6
Förvarstagande av unionsmedborgare i avvaktan på utvisning i åtta månader oproportionerligt	6
Rätt av parlamentet att inte beakta nedlagda röster.....	7
Processrätt.....	7
Nationella tillsynsmyndigheters befogenheter vid gränsöverskridande behandling av personuppgifter.....	7
Skatterätt.....	9
Inte tillåtet att uppställa subjektiva rekvisit för skattskyldighet för punktskatt på öl	9
Konkurrensrätt m.m.....	10
Inre marknaden och fri rörlighet	10
Bemanningsföretag som inte bedriver en betydande del av uthyrningen av arbetstagare i etableringsmedlemsstaten anses inte "normalt bedriva sin verksamhet där"	10
Straff- och civilrättsligt samarbete	12
Talan om skadestånd på grund av kränkning för webbpublicering kan få prövas där den skadelidande har sina huvudsakliga intressen, om personen kan identifieras	12
Informationssamhället	13
Youtube överför inte upphovsrättsligt skyddat material till allmänheten	13
Lettiska regler om obligatorisk skyldighet att tillhandahålla allmänheten information om trafiköverträdelser oförenlig med dataskyddsförordningen	14
Tillåtet registrera ip-adresser för användare av nätverk för fildelning	15

Arbetsrätt	15
Artikel 157 FEUF har kan åberopas direkt i tvister mellan enskilda.....	15
Konsumenträtt.....	16
Inget produktansvar för råd i tidningsartikel.....	16
Migrationsrätt	16
Utvisad unionsmedborgare har inte ny uppehållsrätt förrän hen faktiskt har avslutat sitt uppehåll i värdmedlemsstaten	16
Miljö rätt	18
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	18
NYA MÅL.....	18
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	18
FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET	18

INLEDNING

Välkommen till ett nytt nummer av Nyhetsbrevet, som avser perioden juni 2021. Ett huvudtema i domarna från EU-domstolen under perioden har varit olika aspekter av informationssamhället, i mål där de ständigt närvarande jättarna Google, YouTube och Facebook aktualiserats, se främst, men inte enbart, under rubriken Informationssamhället. Frågor om personuppgifter, upphovsrätt och om IP i mer än ett avseende kan den noggranne läsaren återfinna i olika delar av denna utgåva. I övrigt noteras frågor om migration i olika avseenden, om arbetsmarknad i gig-ekonomins era och en hel del annat från EU-domstolen.

Från vår egen högsta förvaltningsdomstol refereras dels en namnrättslig aspekt på den fria rörligheten, dels frågan om staten kan vara part mot staten i ett upphandlingsmål.

AVGÖRANDE I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Processrätt

[Advokat kunde inte överklaga samfundets beslut om avslag på dispens att bedriva advokatverksamhet i fler än ett bolag](#)

Högsta domstolen har i beslut den 11 juni 2021 i mål Ö 5910-20 avvisat ett överklagande av advokatsamfundets beslut att inte meddela CR dispens att bedriva advokatverksamhet i fler än ett bolag.

I augusti 2020 beslutade styrelsen för Advokatsamfundet att bevilja den tyske advokaten CR registrering som EU-advokat (jfr 8 kap. 2 a § rättegångsbalken). Han ansökte strax därefter om undantag (dispens) från regeln i 7.4.2 Vägledande regler för god advokatsed, VRGA, som anger att advokatverksamhet inte får bedrivas i fler än ett bolag. CRs avsikt var att fortsätta att som delägare bedriva advokatverksamhet i ett tyskt bolag samt att bedriva advokatverksamhet som delägare i ett svenskt advokatbolag. Styrelsen avlog CRs dispensansökan. CR har överklagat styrelsens beslut att inte ge honom dispens. Han har anfört att överklagandet bör prövas av Högsta domstolen genom en analog tillämpning av reglerna i 8 kap. 8 § och 56 kap. 12 § rättegångsbalken, tolkade fördragskonformt med artikel 6 i Europakonventionen

och **artikel 47 i EU:s rättighetsstadga**. Som huvudargument har han anfört att beslutet får samma effekt som en nekad registrering som EU-advokat – ett beslut som skulle vara överklagbart med direkt stöd av 8 kap. 8 § rättegångsbalken. Möjligheten för en enskild att, med stöd av rättegångsbalken, klaga på Advokatsamfundets beslut är begränsad till vissa särskilt angivna beslut av direkt betydelse för rätten att verka som advokat. Den som har fått avslag på en ansökan om inträde i Advokatsamfundet eller som har uteslutits ur samfundet får överklaga beslutet till Högsta domstolen. Detsamma gäller den som har fått avslag på en ansökan om registrering som EU-advokat eller som har fått registreringen upphävd. Rättegångsbalken tillhandahåller inte en enskild någon ytterligare möjlighet att överklaga styrelsens beslut. Som framgått återfinns regeln om att advokatverksamhet inte får bedrivas i fler än ett bolag endast i VRGA. Mot den bakgrunden och med hänsyn till Advokatsamfundets ställning som privaträttsligt organ bör rätten att överklaga samfundets beslut – utöver de beslut som regleras i rättegångsbalken – komma i fråga endast under särskilda förhållanden. Det står vidare klart att regeln i 7.4.2 VRGA inte utgör ett hinder mot att en EU-advokat stadigvarande utövar advokatycket i Sverige. Beslut om att inte bevilja dispens får därmed inte samma direkta följdverkningar för en advokats yrkesutövning som beslut om att inte bevilja registrering enligt 8 kap. 2 a § rättegångsbalken eller sådana beslut i disciplinära förfaranden som innebär att advokatens yrkesutövning står på spel (jfr t.ex. Europadomstolens dom *W.R. v. Austria*, no. 26602/95, §§ 28–30, 21 December 1999, samt Justitiekanslerns beslut den 7 april 2011 i ärende dnr 5749-09-71, och Lars Heuman, *God advokatsed*, 2013, s. 26 f.). Rätten att med stöd av registreringen som EU-advokat stadigvarande bedriva advokatverksamhet i Sverige kan mot denna bakgrund inte anses bli kränkt genom ett beslut av Advokatsamfundet att vägra dispens (jfr artikel 13 i Europakonventionen). Den etableringsfrihet som följer av unionsrätten utesluter inte att det under vissa förutsättningar får förekomma nationella begränsningar i etableringsrätten (se artikel 49 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, jfr artikel 15.2 i EU:s rättighetsstadga). Av EU-domstolens praxis framgår sålunda att det i princip står medlemsstaterna fritt att reglera villkoren för att utöva advokatycket i medlemsstaten så länge det inte finns specifika unionsrättsliga regler för detta ändamål (jfr EU-domstolens dom *Wouters m.fl.*, C-309/99, EU:C:2002:98). De villkor eller etiska regler som ställs upp måste dock vara – och tillämpas – icke-diskriminerande, framstå som motiverade med hänsyn till ett trängande allmänintresse och vara ägnade att säkerställa det som eftersträvas; de får inte heller gå utöver vad som krävs (jfr EU-domstolens dom *Reinhard Gebhard*, C-55/94, EU:C:1995:411). Ett beslut att vägra dispens från den aktuella regeln kan visserligen hindra en EU-advokat från att bedriva advokatverksamhet i Sverige i just den organisationsform som han eller hon önskar. Den aktuella regeln i VRGA gäller emellertid lika för ledamöter av Sveriges advokatsamfund och för registrerade EU-advokater. Inte heller artikel 47 i EU:s rättighetsstadga leder därför till att klagorätt ska anses föreligga när Advokatsamfundets styrelse beslutar att inte medge dispens från regeln i 7.4.2 VRGA.

Offentlig upphandling

[Umeå universitet hade inte talerätt mot Socialstyrelsen i upphandlingsärende](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 10 juni 2021 i mål 4998-20 prövat om en statlig myndighet har rätt att ansöka om överprövning av en annan statlig myndighets upphandling.

Socialstyrelsen genomför en offentlig upphandling av ramavtal för bl.a. forskningsrelaterade tjänster inom katastrofmedicin. Umeå universitet lämnade anbud beträffande två avtalsområden. Socialstyrelsen beslutade dock att uppdragen skulle tilldelas andra anbudsgivare. Umeå universitet ansökte om överprövning hos Förvaltningsrätten i Stockholm beträffande de två ramavtalsområden som universitetet hade lämnat anbud i. Förvaltningsrätten avvisade universitetets ansökan med hänvisning till att universitetet saknade talerätt. Förvaltningsrätten konstaterade att Socialstyrelsen och Umeå universitet båda är statliga myndigheter som utgör delar av en och samma juridiska person, staten. Enligt förvaltningsrätten omfattas därmed inte anskaffningar mellan dem av upphandlingsregelverket. Universitetet överklagade till Kammarrätten i Stockholm som upphävde förvaltningsrättens beslut och visade målet åter till förvaltningsrätten för prövning i sak. Kammarrätten ansåg att universitet hade talerätt eftersom det avgörande för möjligheten till rättslig kontroll av en upphandling är att det som anskaffas omfattas av upphandlingsregelverket. Enligt kammarrätten var universitetet att betrakta som leverantör och hade därför rätt att få upphandlingen överprövad.

HFD konstaterade inledningsvis att Socialstyrelsen är en upphandlande myndighet och att Umeå universitet var leverantör, varför **utgångspunkten är att universitetet har samma rätt som andra leverantörer att ansöka om överprövning**. De är emellertid båda statliga förvaltningsmyndigheter och **ingår i samma juridiska person**. De kan **inte ingå civilrättsligt bindande avtal med varandra**. **Inför domstol företräder de inte sig själva utan staten**, inom sina respektive verksamhetsområden. Av EU-domstolens praxis framgår att det **upphandlingsrättsliga regelverket är tillämpligt endast med avseende på avtal som ingås mellan en upphandlande myndighet och en från den myndigheten fristående fysisk eller juridisk person**. Inom en och samma juridiska person kan det nämligen inte, på det sätt som krävs, uppkomma rättsligt bindande skyldigheter vars fullgörande går att uppnå genom rättsliga åtgärder. Det upphandlingsrättsliga regelverket är således inte tillämpligt på en anskaffning mellan Socialstyrelsen och Umeå universitet.

Fri rörlighet

[Fråga om en EU-medborgare på grund av särskilda skäl får byta efternamn till ett nybildat namn som godkänts i ett annat EU-land](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i deldom den 11 juni 2021 i mål 6184-19 prövat om en EU-medborgare får byta sitt efternamn till ett nybildat efternamn som godkänts i ett annat land inom EU.

AA är född och uppvuxen i Frankrike och fransk medborgare. Hon är folkbokförd i Sverige sedan 2011 och blev svensk medborgare 2016. I slutet av 2015 ansökte hon i Frankrike om att få byta efternamn till Montclair. Sommaren 2017 bifölls hennes ansökan och hennes nya efternamn infördes i den franska folkbokföringen. Därefter

ansökte hon hos Skatteverket om att få byta efternamn till Montclair även i Sverige. Skatteverket beslutade att avslå hennes ansökan och som skäl angavs att namnet Montclair bars som förnamn av en person i Sverige och att det kunde förväxlas med det befintliga företagsnamnet Montclair AB. Skatteverket ansåg vidare att det inte framkommit några särskilda skäl för att ansökningen skulle bifallas.

HFD anförde: Av utredningen i målet framgår bl.a. att tre personer i Sverige bär det snarlika efternamnet Monclair och att Montclair används i ett företagsnamn, Montclair AB. Det föreligger därmed hinder enligt 15 § namnlagen att bifalla AAs ansökan om namnbyte. Hon kan således få byta till efternamnet Montclair bara om det finns särskilda skäl enligt 13 §. I förarbetena till namnlagen (prop. 2015/16:180 s. 103) uttalas följande beträffande kravet på särskilda skäl. Med särskilda skäl avses att det i det enskilda fallet ska finnas skäl av tillräcklig styrka som motiverar att ett namnbyte godkänns trots att det annars finns hinder mot ett sådant byte. En tillämpning av dispensregeln innebär många gånger att någon annans rätt får stå tillbaka. Viss försiktighet ska därför iakttas och bestämmelsen är inte avsedd att skapa generella undantag från hinderreglerna i lagen. I stället syftar den till att efter en avvägning av motstående intressen undvika resultat som i det enskilda fallet inte framstår som rimliga. Bedömningen av om det finns särskilda skäl för att bevilja en ansökan får avgöras efter en helhetsbedömning i varje enskilt fall.

Vid bedömningen av om det föreligger särskilda skäl för ett namnbyte för en EU-medborgare måste också **unionsrättens** krav beaktas. EU-domstolen har i flera avgöranden uttalat att det **kan stå i strid med rätten till fri rörlighet i artikel 21 i EUF-fördraget att tillämpa en nationell lagstiftning som medför att en person tvingas bära olika efternamn i skilda medlemsstater**. Om det finns en dispensregel enligt vilken ett namnbyte kan beviljas om det föreligger "särskilda skäl" ska bedömningen av om det kravet är uppfyllt göras på ett sådant sätt att artikel 21 ges full verkan. Om en person bär olika namn i olika medlemsstater kan detta enligt EU-domstolen ge upphov till avsevärda problem administrativt, yrkesmässigt och privat eftersom det i ett stort antal vardagliga situationer krävs att en person identifierar sig. Problemen kan bestå i att en medlemsstat inte tillerkänner handlingar rättsverkan om de har upprättats med användande av ett annat efternamn. Personen i fråga kan också möta svårigheter i samband med att identitetshandlingar, intyg och utbildningsbevis ska utfärdas eller då sådana dokument åberopas och tvivel kan uppstå avseende såväl personens identitet som de uppvisade handlingarnas äkthet. En **begränsning i nationell rätt av den fria rörligheten för personer kan godtas endast om den grundar sig på objektiva skäl och står i proportion till det legitima syfte som eftersträvas** med de nationella bestämmelserna. När ett namnbyte varit ett medvetet val på grund av personliga skäl som inte haft något samband med en persons familjerättsliga förhållanden så måste enligt EU-domstolen de bakomliggande orsakerna till namnbytet beaktas. **Enbart det förhållandet att ett namnbyte genomförts frivilligt utgör inte tillräckliga skäl för en begränsning av rätten till fri rörlighet**.

Vid en helhetsbedömning övervägde skälen för namnbytet, varför Skatteverkets överklagande avlogs.

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 1-30 juni 2021 meddelat [44 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [8 domar](#) från stora avdelningen. Ingen av dessa domar rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [25 förslag](#) till avgöranden. Inget av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

Avgöranden rörande Sverige

Förslag till avgöranden rörande Sverige

Institutionell rätt och allmänna principer

[Förvarstagande av unionsmedborgare i avvaktan på utvisning i åtta månader opropotionerligt](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 juni 2021 i mål C-718/19, Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl. ("klagandena"), prövat en begäran om förhandsavgörande från Cour constitutionnelle (Författningsdomstolen, Belgien) angående tolkningen av artiklarna 20 och 21 FEUF samt direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier m.m. Målet gäller nationella bestämmelser som innebär tillämpning på unionsmedborgare och deras familjemedlemmar av dels åtgärder liknande dem som är tillämpliga på tredjelandsmedborgare för att undvika all risk för att dessa medborgare avviker under den frist de beviljats för att lämna värdmedlemsstaten efter antagande av ett beslut om återvändande, dels en längsta tillåtna förvarsperiod inför avlägsnande som är identisk med den som är tillämplig på nämnda tredjelandsmedborgare.

Genom artiklarna 28–31 i "lagen av den 24 februari 2017" om ändring av lagen av den 15 december 1980 om utlänningars inresa, vistelse, bosättning och avlägsnande i syfte att stärka skyddet för allmän ordning och nationell säkerhet infördes regler som bl.a. gjorde det möjligt att hålla unionsmedborgare som ska avlägsnas i förvar i upp till åtta månader. Klagandena väckte var för sig talan vid den belgiska författningsdomstolen om att lagen av den 24 februari 2017 helt eller delvis skulle upphävas. Förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen ställt sina tolkningsfrågor för att få klarhet i huruvida artiklarna 20 och 21 FEUF samt direktiv 2004/38 ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning

– som innebär att under den tidsfrist som fastställts för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar att lämna den mottagande medlemsstaten till följd av ett beslut om avlägsnande av dem som fattats av hänsyn till allmän ordning, eller under förlängningen av denna tidsfrist, tillämpas bestämmelser som syftar till att undvika risken för att de avviker som liknar de bestämmelser som, såvitt gäller

tredjelandsmedborgare, syftar till att införliva artikel 7.3 i direktiv 2008/115 med nationell rätt, och

– som tillämpar en åtgärd som innebär att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, som efter utgången av den föreskrivna tidsfristen eller förlängningen av denna frist inte har efterkommit ett beslut om avlägsnande som fattats med avseende på dem av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet, hålls i förvar i maximalt åtta månader inför avlägsnande där förvarsåtgärdens varaktighet är identisk med den som enligt nationell rätt är tillämplig på tredjelandsmedborgare som inte efterkommit ett beslut om återvändande som antagits av samma skäl enligt artikel 6.1 i direktiv 2008/115.

Domstolen fastslog inledningsvis att enbart den omständigheten att reglerna i fråga liknar dem som är tillämpliga på tredjelandsmedborgare inte i sig strider mot unionsrätten, men att de regler som tillämpas måste vara förenliga med unionsrätten. De aktuella reglerna innebar vidare en inskränkning i den fria rörligheten, som måste vara motiverade utifrån hänsyn till allmän ordning eller säkerhet, och endast kan anses vara berättigade om de överensstämmer med proportionalitetsprincipen och uteslutande är grundade på vederbörandes personliga beteende. Ett tagande i förvar av unionsmedborgare i åtta månader går enligt EU-domstolen utöver vad som är nödvändigt.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

[Rätt av parlamentet att inte beakta nedlagda röster](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 3 juni 2021 i mål C-650/18, Ungern/Parlamentet, ogillat en talan om ogiltigförklaring av parlamentets resolution om inledande av ett förfarande för att slå fast att det finns en klar risk för att en medlemsstat allvarligt åsidosätter unionens värden. Parlamentet gjorde enligt domstolen en korrekt bedömning när det inte beaktade nedlagda röster vid beräkningen av antalet avgivna röster i samband med antagandet av denna resolution.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Processrätt

[Nationella tillsynsmyndigheters befogenheter vid gränsöverskridande behandling av personuppgifter](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 15 juni 2021 i mål C-645/19, Facebook Ireland m.fl., prövat en begäran om förhandsavgörande från Hof van beroep te Brussel (Appellationsdomstolen i Bryssel, Belgien) angående tolkningen av artiklarna 55.1, 56–58 och 60–66 i förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter m.m. jämförda med artiklarna 7, 8 och 47 i stadgan. Målet rör den talan om förbudsföreläggande som dataskyddsmyndighetens ordförande väckt för att få till stånd ett upphörande av den behandling av internetanvändares personuppgifter som, med hjälp av kakor (cookies), sociala insticksprogram (social plug-ins) och pixlar (pixels) genomförs i Belgien av det sociala nätverket Facebook.

Belgiska dataskyddsmyndigheter väckte talan om förbuds föreläggande mot Facebook Ireland m.fl., för att få till stånd ett upphörande av det som av skyddsrådet bland annat beskrevs som "Facebooks allvarliga och storskaliga åsidosättande av lagstiftningen om skydd för privatlivet" och som bestod i att Facebook med hjälp av olika tekniker, såsom kakor, sociala insticksprogram (social plug-ins) (exempelvis knapparna "Gilla" och "Dela") och pixlar, samlade in information om surfvanorna hos såväl personer som innehar ett Facebook-konto som personer som inte använder sig av några Facebook-tjänster. När en internetanvändare besöker en webbsida som innehåller nämnda typ av element gör dessa att Facebook kan erhålla information om exempelvis webbsidans adress, besökarens ip-adress samt datum och klockslag för det aktuella besöket. Domstolen i första instans ansåg att Facebook m.fl. inte gav de belgiska internetanvändarna tillräcklig information om insamlingen av de berörda uppgifterna och användningen av dessa uppgifter. Internetanvändarnas samtycke till insamlingen och behandlingen av uppgifterna ansågs för övrigt vara ogiltigt.

Facebook m.fl. **ålades att i förhållande till varje internetanvändare som var etablerad inom belgiskt territorium upphöra** med att utan dennes samtycke på den utrustning som personen använder när han eller hon surfar på en webbsida tillhörande Facebook.com-domänen eller på en webbplats som tillhör tredje man placera ut kakor som är aktiva under två år, samt upphöra med att på tredje mans webbplatser placera ut kakor och – med hjälp av sociala insticksprogram, pixlar eller liknande tekniska metoder – samla in uppgifter i en omfattning som är orimlig i förhållande till det sociala nätverket Facebooks målsättningar. För det andra ålades bolagen att upphöra med att lämna sådan information som enligt ett rimligt antagande kunde ge de berörda personerna en felaktig uppfattning om den verkliga innebörden av de mekanismer som tillhandahålls av detta sociala nätverk för användningen av kakor. För det tredje ålades de att utplåna alla personuppgifter som erhållits med hjälp av kakor och sociala insticksprogram. Domen överklagades till den hänskjutande domstolen.

EU-domstolen slår bland annat fast att förordningen, under vissa villkor, tillåter en nationell tillsynsmyndighet att utöva sin befogenhet att upplysa en domstol i den medlemsstat där myndigheten är belägen om påstådda överträdelser av dataskyddsförordningen och att inleda eller delta i rättsliga förfaranden med avseende på gränsöverskridande uppgiftsbehandling, även om myndigheten inte är "ansvarig myndighet" för den behandlingen. Den preciserar vidare **på vilka villkor en nationell tillsynsmyndighet, som inte är ansvarig myndighet vad gäller en viss gränsöverskridande behandling, ska utöva sin befogenhet att upplysa en domstol i en medlemsstat om påstådda överträdelser av dataskyddsförordningen** och att vid behov inleda eller delta i rättsliga förfaranden, för att verkställa bestämmelserna i nämnda förordning. Det krävs sålunda dels att dataskyddsförordningen ger denna tillsynsmyndighet behörighet att anta ett beslut i vilket det konstateras att behandlingen strider mot förordningens bestämmelser, dels att denna befogenhet utövas med iakttagande av förordningens förfaranden för samarbete och enhetlighet. Det föreskrivs nämligen i dataskyddsförordningen att man för gränsöverskridande behandlingar ska tillämpa ett system med **"en enda kontaktpunkt"** som bygger på en **behörighetsfördelning mellan en "ansvarig tillsynsmyndighet" och övriga berörda tillsynsmyndigheter**. Detta system kräver ett nära, lojalt och effektivt samarbete mellan dessa myndigheter för att säkerställa

en konsekvent och enhetlig tillämpning av bestämmelserna om skydd av personuppgifter och därigenom se till att bestämmelserna ges en ändamålsenlig verkan.

Vidare slår domstolen fast att det för att en tillsynsmyndighet i en medlemsstat som inte är ansvarig tillsynsmyndighet ska ha befogenhet att väcka talan, i ett fall som rör gränsöverskridande behandling av personuppgifter, inte krävs att den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet som talan har väckts mot innehar ett huvudsakligt verksamhetsställe eller ett annat verksamhetsställe i den medlemsstat där tillsynsmyndigheten finns.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Skatterätt

[Inte tillåtet att uppställa subjektiva rekvisit för skattskyldighet för punktskatt på öl](#)

EU-domstolen, fjärde avdelningen, har i dom den 10 juni 2021 i mål C-279/19, Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs, prövat en begäran om förhandsavgörande från Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Appellationsdomstolen för England och Wales (tvistemålsavdelningen), Förenade kungariket) angående tolkningen av artikel 33.3 i direktiv 2008/118/EG om allmänna regler för punktskatt. Målet rör lagenligheten av ett beslut om uppbörd av punktskatt som förfallit till betalning för de varor som WR transporterat till Förenade kungariket utan att varorna åtföljdes av en giltig administrativ handling som visar att flyttningen ägt rum under ett uppskovsförfarande.

WR stoppades när han i sin lastbil passerade gränsen vid Dover. Lastbilen innehöll punktskattepliktig öl. WR uppvisade en fraktsedel, av vilken det bl.a. framgick att avsändaren var ett skatteupplag i Tyskland och mottagaren ett dito i Förenade kungariket. Det visade sig vid kontroll att samma fraktsedel använts vid en tidigare leverans mellan samma upplag, varför slutsatsen drogs att det inte rörde sig om en förflyttning under uppskovsförfarande. Punktskatten på ölen hade därmed förfallit till betalning. WR ålades att betala denna, och även böter. WR överklagade, och förstainstansdomstolen fann honom vara en "oskyldig aktör" och att han följaktligen inte kunde anses ha "innehäft" eller "utfört leveransen" av de aktuella varorna. Saken överklagades och förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen velat få klarhet i huruvida artikel 33.3 i direktiv 2008/118 ska tolkas så, att **en person som för annans räkning transporterar punktskattepliktiga varor till en annan medlemsstat och som fysiskt innehar dessa varor vid den tidpunkt då punktskatten för dessa varor förfaller till betalning, är skyldig att betala punktskatten** enligt denna bestämmelse, **även om personen i fråga saknar såväl rätt till som intresse av dessa varor** och antingen saknar vetskap om att varorna är punktskattepliktiga, eller är medveten om detta men saknar vetskap om att punktskatten för dessa har förfallit till betalning.

Enligt artikel 33.3 kan bl.a. den som "innehär" de varor som ska levereras vara skattskyldig för punktskatt. Begreppet definieras inte. Inget i artikelns lydelse tyder på att det krävs någon kännedom om att punktskatt kan tas ut. Skattskyldigheten inträder vid frisläppande för konsumtion. Inget i de relevanta bestämmelserna tyder på att det skulle krävas att den berörda personen ska ha rätt till eller något som helst

intresse av de innehavda varorna, eller att personen i fråga varit medveten om eller rimligen borde ha varit medveten om att punktskatt kan tas ut. Däremot finns krav på uppsåt för andra situationer i andra delar av direktivet. Bestämmelsens syfte är att säkerställa uppbörd. Ett ytterligare villkor om medvetenhet eller intresse skulle i praktiken äventyra detta syfte. Frågan besvarades mot den bakgrunden jakande.

Konkurrensrätt m.m.

Inre marknaden och fri rörlighet

[Bemanningsföretag som inte bedriver en betydande del av uthyrningen av arbetstagare i etableringsmedlemsstaten anses inte "normalt bedriva sin verksamhet där"](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 3 juni 2021 i mål C-784/19, TEAM POWER EUROPE, prövat en begäran om förhandsavgörande från Administrativen sad – Varna (Förvaltningsdomstolen i Varna, Bulgarien), angående tolkningen av artikel 14.2 i förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen. Begäran har framställts i ett mål mellan Team Power Europe, som är ett bemanningsföretag i form av ett bolag bildat enligt bulgarisk rätt, och den nationella skattemyndighetens regionala avdelning i Varna, angående skattemyndighetens beslut att inte utfärda ett intyg om att den bulgariska lagstiftningen om social trygghet är tillämplig på en uthyrd arbetstagare som är anställd av detta bolag under den period då arbetstagaren hyrs ut till ett kundföretag i Tyskland.

En bulgarisk medborgare anställdes av Team Power Europe, som är ett bemanningsföretag vid den bulgariska arbetsförmedlingen, i enlighet med det intyg som utfärdats av arbetsmarknads- och socialministeriet, och innehar ett officiellt tillstånd för uthyrning av personal i Tyskland. Bolaget anställde en bulgarisk medborgare för uthyrning till ett kundföretag i Tyskland. Personen skulle utföra sitt arbete under detta företags ledning och kontroll under drygt två månader. Team Power Europe vände sig därefter till skattemyndigheten för utfärdande av ett A1-intyg, med intygande att den bulgariska lagstiftningen är tillämplig på den aktuella arbetstagaren under den period då han är uthyrd. Skattemyndigheten avlog ansökan med motiveringen att den situation som är aktuell i det nationella målet inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 12.1 i förordning nr 883/2004. Den fann nämligen dels att det direkta förhållandet mellan Team Power Europe och den aktuella arbetstagaren inte hade upprätthållits, dels att detta företag inte bedrev någon betydande verksamhet i Bulgarien. För att komma fram till denna slutsats grundade sig nämnda myndighet på ett antal olika omständigheter. För det första **ingicks avtalet** mellan Team Power Europe och det aktuella kundföretaget enligt de villkor och i de ordalag som anges i **tysk rätt**. För det andra **nämndes Team Power Europe i avtalet inte på grund av att bolaget var registrerat vid den bulgariska arbetsförmedlingen, utan på grundval av det tillstånd att hyra ut personal som utfärdats av de behöriga tyska myndigheterna**. För det tredje har bolaget **inte**, med undantag för administrativ personal och ledningspersonal, **några anställda i Bulgarien**. För det fjärde är **hela omsättningen** för Team Power Europe en följd av den verksamhet som bedrivs av den **personal som hyrs ut i Tyskland**. För det

femte **deklarerar** Team Power Europe, i **mervärdesskattehänseende**, endast tillhandahållande av **tjänster vars uppfyllelseort är belägen i en annan medlemsstat än den där bolaget är etablerat**. För det sjätte och slutligen har **inget avtal ingåtts med aktörer som är verksamma i Bulgarien, och inga tjänster som utförs av inhyrd personal tillhandahålls inom detta territorium**. Beslutet överklagades till den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande. **EU-domstolen** konstaterade att tolkningsfrågan avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 14.2 i förordning nr 987/2009 ska tolkas så, att för att ett bemanningsföretag som är etablerat i en medlemsstat ska anses **"normalt bedriv[a] sin verksamhet"**, i den mening som avses i artikel 12.1 i förordning nr 883/2004, i denna medlemsstat måste en **betydande del av dess verksamhet bestående i uthyrning av arbetstagare vara riktad till kundföretag som är etablerade och verksamma i nämnda medlemsstat**. Domstolen påminde inledningsvis om att bestämmelserna i förordningen utgör ett fullständigt och enhetligt system av lagvalsregler, vars syfte inte bara är att undvika att olika nationella system tillämpas samtidigt, utan också att förhindra att de personer som omfattas av nämnda förordnings tillämpningsområde blir utan skydd på området för social trygghet på grund av att det saknas lagstiftning som är tillämplig på dem. Principen är att en person som arbetar i en medlemsstat omfattas av lagstiftningen där. Enligt artikel 12.1 ska emellertid en person som arbetar som anställd i en medlemsstat hos en arbetsgivare "som normalt bedriver sin verksamhet i den medlemsstaten", när arbetsgivaren sänder ut personen för att för arbetsgivarens räkning utföra ett arbete i en annan medlemsstat, fortsätta att omfattas av lagstiftningen i den förstnämnda medlemsstaten, under förutsättning att detta arbete inte förväntas vara längre än 24 månader och att personen inte sänds ut för att ersätta någon annan utsänd person. Uttrycket "normalt bedriver sin verksamhet" preciseras i artikel 14.2 till att avse en arbetsgivare "som **vanligtvis bedriver annan omfattande verksamhet än rent intern administrativ verksamhet** på territoriet i den medlemsstat där företaget är etablerat".

Team Power Europé hyr endast ut personal till kundföretag i en annan medlemsstat än den där bolaget är etablerat. För att avgöra om ett företag generellt bedriver "annan omfattande verksamhet än rent intern administrativ verksamhet" i den medlemsstat där det är etablerat ska tas hänsyn till samtliga kriterier som är kännetecknande för företagets verksamhet, varvid dessa kriterier måste vara anpassade till varje arbetsgivares särdrag och den verkliga arten av den verksamhet som bedrivs. Bemanningsföretag kännetecknas av att det bedriver en mängd verksamheter som består i att välja ut, rekrytera och hyra ut arbetstagare till kundföretag, vilket inte är intern administrativ verksamhet. **Verksamheten med att välja ut och rekrytera arbetstagare syftar emellertid endast till att i ett senare skede kunna hyra ut dessa till kundföretagen, vilket är den del av verksamheten som genererar omsättning. För att kunna anses bedriva "omfattande verksamhet" i den medlemsstat där bolaget är etablerat måste således en omfattande del av uthyrningsverksamheten ske i den medlemsstaten**. Härav följer att även om ett bemanningsföretag som endast eller huvudsakligen hyr ut arbetstagare till kundföretag som är etablerade i en annan medlemsstat än den där bemanningsföretaget är etablerat har rätt att åberopa den frihet att tillhandahålla tjänster som garanteras genom EUF-fördraget, så kan ett sådant företag däremot inte dra nytta av den fördel i fråga om social trygghet som

erbjuds genom artikel 12.1 förordning nr 883/2004, och som består i att dessa arbetstagare fortsätter att omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat där bemanningsföretaget är etablerat, varvid denna fördel är avhängig av att detta företag bedriver en omfattande del av sin verksamhet bestående i att hyra ut arbetstagare till kundföretag som är etablerade och verksamma i samma medlemsstat som bemanningsföretaget självt är etablerat.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Straff- och civilrättsligt samarbete

[Talan om skadestånd på grund av kränkning för webbpublicering kan få prövas där den skadelidande har sina huvudsakliga intressen, om personen kan identifieras](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 17 juni 2021 i mål C-800/19, Mittelbayerischer Verlag, prövat en begäran om förhandsavgörande från Sąd Apelacyjny w Warszawie (Appellationsdomstolen i Warszawa, Polen) angående tolkningen av artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område. Begäran har framställts i ett mål mellan Mittelbayerischer Verlag KG och SM. Målet rör SM:s påstående om att hans personlighetsskydd har kränkts till följd av publiceringen av en artikel på detta bolags webbplats.

SM är polsk medborgare och bosatt i Warszawa (Polen). Under andra världskriget var han fånge i förintelselägret Auschwitz (Polen). Han är engagerad i en verksamhet som syftar till att, i allmänhetens medvetande, bevara minnet av offren för de brott som Nazityskland begick mot polacker under andra världskriget. Mittelbayerischer Verlag är ett bolag som är etablerat i Regensburg (Tyskland). Nämnda bolag ger ut en regional tidning på tyska på sin webbplats, som också är tillgänglig från andra länder, däribland Polen. Bolaget publicerade en artikel med titeln "Ein Kämpfer und sein zweites Leben" (En kämpe och hans andra liv) på den webbplatsen. Artikelns avsedd att skildra Israél Offmans öde under och efter andra världskriget. Israél Offman var en jude som överlevde förintelsen. I artikeln anges att hans syster "mördades i det polska förintelselägret Treblinka". Uttrycket "det polska förintelselägret Treblinka" fanns i artikeln tillgängligt på internet endast under några timmar, fram till dess att detta uttryck – efter ett ingripande via e-postmeddelande från det polska konsulatet i München (Tyskland) – ersattes med följande formulering: "mördades av nazister i det nazityska förintelselägret Treblinka i det ockuperade Polen". SM väckte talan mot Mittelbayerischer Verlag och yrkade skydd för sin personlighet, bland annat hans nationella identitet och värdighet, vilka enligt honom hade kränkts på grund av användningen av nämnda uttryck. Mittelbayerischer Verlag gjorde gällande att polsk domstol inte var behörig att pröva SM:s talan, eftersom SM inte var direkt berörd av den artikel som bolaget hade publicerat på sin webbplats. Mittelbayerischer Verlag menade att räckvidden för dess verksamhet endast omfattar Oberpfalz (Tyskland) och att den tidning som bolaget publicerar på sin webbplats främst är inriktad på regionala nyheter och endast finns tillgänglig på tyska. Det kunde därför inte räkna med att polska domstolar skulle vara behöriga att pröva en talan som denna. Förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen ville få klarhet i huruvida artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att **domstolen på den**

ort där en person – som gör gällande att hans eller hennes personlighetsskydd har kränkts genom ett innehåll som publicerats på en webbplats – **har sina huvudsakliga intressen, är behörig** att, med avseende på hela den påstådda skadan, pröva en skadeståndstalan som väckts av denna person **endast om detta innehåll gör det möjligt att direkt eller indirekt identifiera denna person som individ**. Domstolen fastslog att ge domstolen på den ort där denna person har sina huvudsakliga intressen behörighet att, med avseende på hela den påstådda skadan, pröva den talan som väckts av den personen, **när denna person varken nämns vid namn eller indirekt identifieras som individ i nämnda innehåll, skulle emellertid undergräva förutsebarheten hos behörighetsbestämmelserna** i förordning nr 1215/2012 och den rättssäkerhet som denna förordning syftar till att säkerställa, särskilt i förhållande till avsändaren av det aktuella innehållet. Frågan besvarades mot den bakgrunden så, att artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att domstolen på den ort där en person – som gör gällande att hans eller hennes personlighetsskydd har kränkts genom ett innehåll som publicerats på en webbplats – **har sina huvudsakliga intressen, är behörig** att, med avseende på hela den påstådda skadan, pröva en skadeståndstalan som väckts av denna person **endast om detta innehåll omfattar objektiva och kontrollerbara uppgifter som gör det möjligt att direkt eller indirekt identifiera denna person som individ**.

Informationssamhället

[Youtube överför inte upphovsrättsligt skyddat material till allmänheten](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 juni 2021 i målen C-682/18 och C-683/18, YouTube, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland), angående tolkningen av artiklarna 3.1 och 8.3 i direktiv 2001/29/EG (upphovsrättsdirektivet), artikel 14.1 i direktiv 2000/31/EG (direktivet om elektronisk handel), och artikel 11 första meningen och artikel 13 i direktiv 2004/48/EG (direktivet om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter). Målen rör ett flertal intrång i de immateriella rättigheter som innehas av Frank Peterson och Elsevier, bl.a. frågan vilket ansvar operatörer av internetplattformar har för att plattformarnas användare olagligen tillgängliggör upphovsrättskyddade verk på dessa plattformar.

Det första målet rör Nemo Studio Frank Peterson, som har ett världsomspännande avtal med artisten Sarah Brightman om ensamrätt att få utnyttja ljud- och videoinspelningar från hennes framträdanden, och ett licensavtal med Capitol Records om ensamåterförsäljning av Capitol Records inspelningar av och framträdanden med Sarah Brightman. Albumet A Winter Symphony, som består av verk som framförts av nämnda artist, salufördes i november 2008. Den 4 november 2008 startade Sarah Brightman en turné med namnet "Symphony Tour", under vilken hon framförde de verk som är med på detta album. Verk från detta album och privata inspelningar av konserter från denna turné fanns vid ett flertal tillfällen på plattformen YouTube, tillsammans med stillbilder och rörliga bilder. Frank Peterson väckte därför talan om förbudsföreläggande vid tysk domstol mot Google och YouTube och yrkade även att de skulle förpliktas att lämna vissa upplysningar och betala skadestånd. Till stöd för sin talan åberopade han sina egna rättigheter i egenskap av producent av albumet A Winter Symphony samt egna rättigheter och rättigheter härledda från artistens rättigheter avseende framförandet av musikstyckena på detta album som

genomförts med hans artistiska deltagande i egenskap av producent och bakgrundssångare. Beträffande inspelningarna av konserterna från turnén "Symphony Tour" har han dessutom gjort gällande att han är kompositör och upphovsman till texterna till olika verk på albumet. Vidare har han, i egenskap av utgivare, rättigheter som är härledda från upphovsmännens rättigheter avseende flera av dessa musikaliska verk.

I **det andra målet** har förlaget Elsevier väckt talan mot Cyando vid tysk domstol, rörande den omständigheten att det på Cyandos plattform för fillagring och fildelning med namnet "Uploaded" under år 2013 tillgängliggjorts olika verk till vilka Elsevier har ensamrätt. Detta har gjorts av personer som använder denna plattform, utan Elseviers tillstånd.

I sin dom slår **EU-domstolen** bland annat fast att enligt det rådande rättsläget i unionsrätten **genomför operatörer av internetplattformar inte själva en överföring till allmänheten av upphovsrättsligt skyddat innehåll som användarna olagligen laddar upp på deras plattformar, om inte dessa operatörer bidrar till att ge allmänheten tillgång till detta innehåll, utöver att enbart göra plattformarna tillgängliga**. Domstolen slår dessutom fast att dessa operatörer kan omfattas av undantaget från ansvar, i den mening som avses i direktiv 2000/31, förutsatt att de inte spelar en aktiv roll som kan ge dem kännedom om eller kontroll över det innehåll som laddas upp på deras plattform.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

[Lettiska regler om obligatorisk skyldighet att tillhandahålla allmänheten information om trafiköverträdelser oförenlig med dataskyddsförordningen](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 juni 2021 i mål C-439/19, Latvijas Republikas Saeima, prövat en begäran om förhandsavgörande från Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Författningsdomstolen, Lettland) angående tolkningen av artiklarna 5, 6 och 10 i förordning (EU) 2016/679 (dataskyddsförordningen), artikel 1.2 cc i direktiv 2003/98/EG om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn samt av principen om unionsrättens företräde och rättssäkerhetsprincipen. Begäran har framställts i ett förfarande som anhängiggjorts av B angående lagenligheten av en nationell lagstiftning som ger allmänheten tillgång till personuppgifter om prickning vid överträdelser av trafikregler.

Enligt den lettiska trafiklagstiftningen ska registrets information om prickning av förare vid överträdelser av trafikregler vara tillgänglig för allmänheten och lämnas ut av trafiksäkerhetsstyrelsen till den som begär det, utan att den som begär ut informationen behöver visa att vederbörande har ett särskilt intresse av att få tillgång till dessa uppgifter, vilket även gäller ekonomiska aktörer som begär ut information för vidareutnyttjande. B ifrågasatte om denna lagstiftning var rättsenlig. Han väckte därför talan vid den hänskjutande domstolen för prövning om lagstiftningen var förenlig med rätten till respekt för privatlivet. Författningsdomstolen begärde att EU-domstolen skulle klargöra innebörden av ett antal bestämmelser i dataskyddsförordningen i syfte att fastställa om den lettiska trafiklagstiftningen är förenlig med nämnda förordning.

EU-domstolen slår i sin dom fast att dataskyddsförordningen utgör hinder för den lettiska lagstiftningen. Den **konstaterar att det inte är styrkt att det är nödvändigt – bland annat med hänsyn till det av den lettiska regeringen åberopade målet**

att förbättra trafiksäkerheten – att lämna ut personuppgifter om prickning vid överträdelser av trafikregler till allmänheten. Vidare finner EU-domstolen att varken allmänhetens rätt att ta del av allmänna handlingar eller rätten till informationsfrihet motiverar en sådan lagstiftning.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

[Tillåtet registrera IP-adresser för användare av nätverk för fildelning](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 17 juni 2021 i mål C-597/19, M.I.C.M., prövat en begäran om förhandsavgörande från Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Näringsdomstolen i Antwerpen, Belgien) angående artikel 3.1 och 3.2 i direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället, artiklarna 3.2, 4, 8 och 13 i direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter samt artikel 6.1 första stycket i förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter m.m. Begäran har framställts i ett mål mellan Mircom, ett bolag bildat enligt cypriotisk rätt som är innehavare av vissa rättigheter till ett stort antal pornografiska filmer tillverkade av åtta företag etablerade i Förenta staterna och Kanada, och Telenet BVBA, ett bolag etablerat i Belgien, som bland annat tillhandahåller internetbaserade tjänster. Målet rör Telenets vägran att tillhandahålla information som gör det möjligt att identifiera företagets kunder på grundval av tusentals ip-adresser som för Mircoms räkning samlats in av ett specialiserat bolag, genom ett peer-to-peer-nätverk, där vissa av Telenets kunder påstås ha tillgängliggjort filmer ur Mircoms katalog genom Bittorrent-protokollet.

I sin dom slår **EU-domstolen** för det första fast att **uppladdning av fragment av en mediefil via ett peer-to-peer-nätverk, såsom det i fråga här, utgör ett tillgängliggörande** för allmänheten i unionsrättens mening. För det andra kan en immaterialrättsinnehavare såsom Mircom använda sig av systemet för skydd för dessa rättigheter, men dennes begäran om information, i synnerhet, **får inte utgöra missbruk och ska vara berättigad och proportionell**. För det tredje är det **tillåtet under vissa villkor att systematiskt registrera ip-adresser** för användare av ett sådant nätverk och att informera rättsinnehavaren eller en tredje part om användarnas namn och postadresser i syfte att denne ska kunna väcka talan om ersättning.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Arbetsrätt

[Artikel 157 FEUF har kan åberopas direkt i tvister mellan enskilda](#)

EU-domstolen, andra avdelningen, har i dom den 3 juni 2021 i mål C-624/19, Tesco Stores Ltd., prövat en begäran om förhandsavgörande från Watford Employment Tribunal (Arbetsdomstolen i Watford, Förenade kungariket) angående tolkningen av artikel 157 FEUF. Målet gäller en begäran om lika lön för män och kvinnor.

I sin dom slår **EU-domstolen** fast att artikel 157 FEUF har direkt effekt i tvister mellan enskilda i vilka det görs gällande att principen om lika lön för män och kvinnor för "likvärdigt arbete" i den mening som avses i denna artikel har åsidosatts.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Konsumenträtt

[Inget produktansvar för råd i tidningsartikel](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 10 juni 2021 i mål C-65/20, KRONE-Verlag, prövat en begäran om förhandsavgörande från Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike) angående tolkningen av artikel 2 i direktiv 85/374/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister. Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan VI, en österrikisk medborgare, och å andra sidan KRONE – Verlag Gesellschaft mbH Co KG, ett tidningsbolag med säte i Österrike. Målet rör en talan som VI väckt med **yrkande om skadestånd för kroppsskada till följd av en hälsovårdsrådgivares felaktiga råd som publicerats i en av detta bolags tidningar.**

EU-domstolen slår fast att ett exemplar av en tryckt tidning där det, inom ämnet paramedicin, ges **ett felaktigt hälsoråd** avseende användningen av en växt, vilket har åsamkat en läsare av denna tidning en hälsoskada, **inte utgör en ”defekt produkt”**, i den mening som avses direktivet om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Migrationsrätt

[Utvisad unionsmedborgare har inte ny uppehållsrätt förrän hen faktiskt har avslutat sitt uppehåll i värdmedlemsstaten](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 juni 2021 i mål C-719/19, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, prövat en begäran om förhandsavgörande från Raad van State (Högsta förvaltningsdomstolen, Nederländerna), angående tolkningen av artiklarna 6.1 och 15.1 i direktiv 2004/38/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier m.m. (direktivet). Begäran har framställts i ett mål mellan FS, en unionsmedborgare som har lämnat Nederländerna efter det att ett beslut om utvisning fattats beträffande honom, och Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (nedan kallad Staatssecretaris) angående ett beslut om att ta nämnda unionsmedborgare i förvar efter att denne återvänt till den mottagande medlemsstaten. Målet rör **de omständigheter under vilka en unionsmedborgare som har varit föremål för ett beslut om utvisning enligt artikel 15.1 i direktiv 2004/38 kan göra gällande en ny uppehållsrätt** i den mottagande medlemsstaten enligt artikel 6.1 i direktivet.

FS, som är polsk medborgare, uppehöll sig enligt beslut av Staatssecretaris olagligt i Nederländerna. Beslutet grundades på att det av en utredning framgick att FS, även om han hade arbetat i Nederländerna under fem månader, inte längre arbetade som anställd eller egenföretagare och inte hade visat att han var ofrivilligt arbetslös eller arbetssökande, och att han inte bedrev några studier. Av utredningen framgick dessutom att FS inte hade visat att han förfogade över tillräckliga tillgångar för sin försörjning. Slutligen beaktades även den omständigheten att FS upprepade gånger hade gripits av polisen som misstänkt för butiks- och fickstöld. Han uppfyllde därmed inte villkoren i artikel 7 i direktivet. Efter omprövning fastställdes beslutet och FS skulle utvisas. Staatssecretaris grundade beslutet om utvisning av FS på att de

omständigheter som han hade åberopat i sin begäran om omprövning inte föranledde någon annan bedömning än den som legat till grund för det tidigare beslutet. Staatssecretaris ansåg att FS inte hade visat att han var ofrivilligt arbetslös eller arbetssökande, och att det inte hade prövats huruvida FS beteende utgjorde ett aktuellt, verkligt och allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Beslutet om utvisning av FS grundades således inte på artikel 27 i direktivet.

Utvisningsbeslutet vann laga kraft och FS lämnade Nederländerna i vart fall senast den 23 oktober 2018, eftersom tysk polis grep honom denna dag misstänkt för butiksstöld. FS uppgav att han bott hos vänner i Kaldenkirchen (Tyskland) sedan han lämnade Nederländerna. Denna ort ligger precis på andra sidan gränsen mellan dessa båda medlemsstater. FS uppgav dessutom att han var beroende av marijuana och att han dagligen begav sig till Nederländerna för att köpa detta. FS uppgav slutligen att han reste in i Nederländerna den 21 november 2018, eftersom han hade fått en kallelse till en domstolsförhandling som skulle hållas den 23 november samma år. Staatssecretaris beslutade att ta FS i administrativt förvar, avsett för utlännningar som uppehåller sig olagligt i Nederländerna, i avvaktan på att de ska utvisas till sitt ursprungsland. Staatssecretaris grundade detta beslut på den omständigheten att en förvarsåtgärd var nödvändig av hänsyn till allmän ordning, med beaktande av risken för att FS skulle undandra sig utlänningskontrollen och skulle förhindra förberedelserna för hans avresa eller för förfarandet för utvisning av honom.

Beslutet att ta honom i förvar överklagades, och ledde senare till att den hänskjutande domstolen upphävde beslutet. Eftersom FS kan ha rätt till skadestånd om beslutet om förvar var olagligt, finns det fortfarande ett intresse av att få ett förhandsavgörande om detta. Enligt den hänskjutande domstolen beror svaret på frågan om huruvida det var korrekt att ta FS i förvar den 23 november 2018, efter det att denne återvänt till Nederländerna, på huruvida han på nytt hade rätt att uppehålla sig där vid denna tidpunkt. För bedömningen härav krävs att det fastställs vilka rättsverkningar som beslutet om utvisning av FS har.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolens frågor avsåg att ge klarhet i frågan om artikel 15.1 i direktivet ska tolkas så, att ett med stöd av denna bestämmelse fattat **beslut om utvisning** av en unionsmedborgare från den mottagande medlemsstaten på grund av att vederbörande inte längre har en tidsbegränsad rätt att uppehålla sig där enligt detta direktiv, **har verkställts fullt ut enbart på grund av den omständigheten att unionsmedborgaren fysiskt har lämnat** nämnda land inom den frist för frivillig avresa som fastställts i beslutet om utvisning **och, om så** ska anses vara fallet, huruvida den berörda **unionsmedborgaren kan göra anspråk på en ny uppehållsrätt** med stöd av artikel 6.1 i nämnda direktiv eller huruvida den mottagande medlemsstaten får fatta ett nytt beslut om utvisning för att förhindra att denna unionsmedborgare upprepade gånger reser in i landet för att uppehålla sig där under kort tid. För det fall denna fråga ska besvaras nekande, vill den hänskjutande domstolen få klarhet i **huruvida en sådan unionsmedborgare måste uppehålla sig utanför den mottagande medlemsstaten under en viss minsta tid** för att kunna göra gällande en ny rätt att uppehålla sig i detta land med stöd av den sistnämnda bestämmelsen och, om så är fallet, hur lång denna tid är.

Domstolen fastslog att det **inte var tillräckligt att fysiskt lämna landet för att beslutet om utvisning skulle anses fullt verkställt**. Det krävs att den utvisade

”verkligen och faktiskt har avslutat sitt uppehåll i detta land, så att det vid unionsmedborgarens återkomst till den mottagande medlemsstaten inte kan anses att vederbörandes uppehåll där i praktiken utgör en fortsättning på hans eller hennes föregående uppehåll i detta land”. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att på **grundval av en helhetsbedömning av samtliga omständigheter** i det nationella målet pröva huruvida unionsmedborgaren i fråga verkligen och faktiskt har avslutat sitt uppehåll i den mottagande medlemsstaten. **Tiden är en viktig men inte avgörande faktor**, men även **andra omständigheter som visar att banden mellan den berörda unionsmedborgaren och den mottagande medlemsstaten har brutits** ska beaktas. De **omständigheter som särskilt ska beaktas är graden av integration** i den mottagande medlemsstaten, **hur länge unionsmedborgaren har uppehållit sig** i den medlemsstaten omedelbart innan beslutet om utvisning av honom fattades samt hans eller hennes **familjesituation och ekonomiska situation**.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Miljörätt

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

[Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet. Från dess webbplats på senare tid noteras bl.a. Calle Lidström, [The Sharing Economy](#) – from a VAT perspective - The relationship between the concept of “taxable person” and Airbnb hosts & Uber drivers.

[Svensk juristtidning](#) tillhandahåller alla artiklar fritt på nätet. Från senare datum kan noteras Fredrik Sjövall, [Tre sanktionsprövningar](#). Från proportionalitet till legalitet i förvaltningsrätten.

NYA MÅL

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har sommaruppehåll under tiden 16 juli – 1 september 2021.

FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET
